

Oppdatering i protetikk

Her kommer et kurs for alle tannleger som er interessert i å få hverdagsprotetikken til å fungere bedre.

Det blir snakk om helt vanlig konvensjonell protetikk. Fra scratch, og fra erfarent hold. Anders Ekfeldt har drevet med protetikk i 30 år, og Hans Jakob Rønhold i 12. Nå jobber de sammen ved Oslofakultetet. Ekfeldt som professor og Rønhold som førsteamanuensis.

– Hva kommer dette kurset til å handle om?

– Hverdagslige ting. Kroner og broer. Vi starter på helt basalt nivå og begynner med å gi råd om hvordan man planlegger okklusjonen, fremstiller og slipper, og vi går igjennom alt en bør tenke på og alt som finnes av mekaniske regler. Vi kommer med reglene for avtrykkstagning og gir en grundig oppskrift på hvordan man lager broer. Vi regner med at mange har hatt problemer med kroner som løsner, og tar for oss hvordan man best unngår det også. Steg for steg går vi igjennom alt sammen. Vårt mål er å hjelpe tannlegen til å få det til å holde for sine pasienter.

– Hvor lenge kan man regne med at protetikk holder?

– Det er litt vanskelig å si, fordi det avhenger av så mye. Etterundersøkelser viser en gjennomsnittlig levetid på fast protetikk på mellom ti og femten år. Så lenge bør fast protetikk holde. Men det forekommer at pasienter har broer som sitter i 20 år og mer. Det er alltid morsomt å se at gamle broer fortsatt sitter. Garanti blir imidlertid noe annet. Som regel gir man to års garanti. Mer kan man ikke love.

– Hva vil dere ellers snakke om?

– Når vi har vært igjennom alt, fra avtrykk til sement, går vi videre til mer moderne teknikker. Det som limes fast. Bondet eller adhesiv protetikk. Det er



Anders Ekfeldt (bildet) og Hans Jakob Rønhold ser frem til å oppdatere landets tannleger i hverdagsprotetikk.

ikke særlig nymotens altså. Protetikk er en konservativ spesialitet. Men det vi skal snakke om, er teknikker som er mye brukt, og derfor viktige å gå igjennom

– Fra Sverige er jeg vant til at tannlegene kommer ut fra utdanningen uten å ha fått gjort særlig mye protetikk.

Skal de lage en krone, ringer de teknikeren. Det kan hende det ikke er så ulikt her til lands. Derfor tar vi en nøye gjennomgang nå på kurset og gir deltakerne en skikkelig oppdatering. Mye av dette er teknikkfølsomt og man må kunne en del ting for å få det til å fungere. Det er lett å vise fine bilder av gode resultater, men det tar tid å få det til. Ofte tar det en hel time å sette fast protetikken. Og dette er noe de fleste ikke vet. Selv om

kursdeltakerne ikke får prøvd seg fysisk på dette kurset, skal vi sørge for å gå igjennom teknikken så det i hvert fall nesten sitter i fingrene når de går derfra på slutten av dagen.

– Kommer dere til å presentere noen nyheter?

– Egentlig ikke. Det blir mer en grundig oppdatering av fagfeltet slik det står i dag, og av hva vi mener fungerer. Vi kommer imidlertid til å beskrive og diskutere de fleste moderne protetiske teknikker. Vi protetikere er som sagt konservative, og vi liker å være det. Vi er det med god grunn, synes vi. Vi ser mye rart når vi får pasienter henvist. Det er mange som prøver seg med nye stifter og litt av hvert. Og så løsner det. Man blir rett og slett konservativ av å se

sånt. Vi kjøper ganske enkelt ikke nye løsninger før vi ser at de fungerer. Sånne ting kommer vi til å diskutere på kurset. Likeledes andre ting vi har lang erfaring med. Inkludert planlegging av implantatstøttet protetik. Selv om dette ikke er et implantatkurs som sådan.

– Jeg har forresten blant annet jobbet en god del med bruksisme og pasienter med annen slitasje, som for

eksempel av erosiv natur. Dette ønsker jeg å formidle noe om. De vanskeligste pasientene vi ser på spesialistklinikene er kanskje de som biter i stykker alt mulig. Det er stor forskjell i taktilitet, og noen pasienter er veldig følsomme. Andre biter veldig hardt uten å tenke over det, mens atter andre går med konstant sammenbitte kjever.

– Vi får mye å snakke med kursdeltakerne om, og de får anledning til å

spille inn til oss. Vi bygger på og støtter oss til erfaringene vi har gjort og viser til vitenskapen, sier Ekfeldt, som stiller til intervju uten Rønhold, som er utenlands for anledningen. Men i januar kommer begge to og vil være til stede hele tiden, kaste ball og komplettere hverandre.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi